

משך 10 ימים השתדלו יהודים מחמש יבשות להגשים את המצווה האולימפית המסורתית:

ליד השער עמד צעיר עגוד סרט רשמי. תעודה בבקשה! הוא דרש מכל הרוצה להכנס לשטח המחנה. לידו עמד שוטר למנוע ויכוחים. מעבר לשער שקקו החיים. קול נשי טרטר ברמקולים כמעט בלי הפסקה, כל פעם באחת מתריסר שפות שונות, נתן הוראות, ביקש מאיש נבחרת הכדורסל הקנדית לגשת ללשכת המודיעין, הודיע למתאבק ממקסיקו כי ממתנינים לו ליד השער.

בשולי הכבישים של המחנה התנוססו עשרות דגלים מכל צבעי הקשת. לרגליהם ניסו פועלים, עד ליום האחרון של המכביה, להפריח את החולות שעליהם נבנה המחנה. הם טמנו שתילים רכים, יחד עם עציציהם, לתוך החול, החליפו אותם כל פעם שנבלו. הם פעלו בהתאם להוראות הכלליות שקבעו כי יש לעשות מאמצים כדי להנעים לאורחים את שהותם בארץ. בתוך שטח המחנה גרו ונציגיהן של 22 ארצות. מחוצה לו, איצטד תליאביב, שם רוכזו תחרויות האתלטיקה, המה בשטח שהיה פעם בית קברות מוסלמי, הוקם מחנה אוהלים נפרד, "המעברה", שם שוכנו ספורטאי הארץ ה-23 והמארחת.

הכושי והיהודי

מן הלב השוקק הזרימו אוטובוסים ומוניות מאות ספורטאים בכל עורקי המיפעל הענק של הספורט היהודי העולמי. כבוקר ואחרי הצהרים השתפכו נחילים של צעירים, במדיהוופעה ססגוניים או בבגדי התעמלות, אל תוך תריסר המיגרשים ואולמות בתי הספר, בהם נערכו התחרויות.

צופים ומתחרים, האורחים עסקו באימונים אחרונים, עקבו אחרי יריביהם, צחקו, שוטטו, צילמו והציבו שיא אחר שיא.

על מיגרש זה גם ארעה תקרית קצרה ומתוחה. כאשר הופיע הרץ האולימפי דילרד בבגדי אימונים, ניגשו אליו כמה מאנשי הקבוצה הדרום-אפריקאית לברכו ולהחליף אתו דברים. הספורטאי הידוע היה, משך כל הזמן, דמות פופולרית ביותר וספורטאים הצטלמו לידו בלי הרף, כאילו היה מונומנט היסטורי. תמיד קיבל הכושי הגבוה גילויים אלה בחיוך רחב, נענה גם למבקשי האוטוגרמות הרבים.

אולם כאשר ניגשו אליו הדרום-אפריקאים בתלבושתם הירוקה, התמתח דילרד, הפנה להם את גבו. היתה זו הפגנה טבעית לכל כושי כלפי משטר ההפרדה וההפליה הגזעית החמור השורר בדרום אפריקה. כמה מן הנוכחים ניגשו אליו, הסבירו לו כי אין לספורטאים היהודיים ולמדיניות ההפרדה של ראש ממשלת דרום-אפריקה כל קשר. דילרד ניגש חזרה אל הדרום-אפריקאים, חיך את חיוכו הרחב החושף שורה של שיניים מבהיקות, הושיט את ידו. "סורי — מצטער", הוא אמר להם. הנוכחים מחאו כף.

לא בשביל אמריקאים

לעומת זאת, היתה ההתעניינות בכדורגל חלשה. לקבוצה הישראלית החוקה לא היה, למעשה, כל מתחרה רציני. רוב הקבוצות שבאו מחוץ לארץ לא היו קבוצות מאומנות ורגילות לשחק קבוצות; גם רמתן לא הגיעה לזו של קבוצות לאומיות. הקבוצה האמריקאית, שהגיעה אחרי פתיחת המכביה, היתה אף היא חלשה. בהתברבותם הרגילה, התפארו שחקניה: "אילו הייתם משחקים בייסבול או כדורגל אמריקאי (הדומה לרוגבי) היינו מראים לכם מה זה משחק. אבל הכדורגל שלכם הוא לא בשביל אמריקאים."

לא היו אלה דברי סרק. בכל הענפים האחרים, הפוטולריים יותר בארצם, הוכיחו האמריקאים יכולת עצומה. בתחרויות הטניס, למשל, שלטו (יחד עם הדרום-אפריקאים) שליטה מוחלטת של המגרש, הריצו את הטניסאים המקומיים מקצה המגרש לקצהו, עשו רושם כאילו השתעשעו עמם כילדים.

בוז לישראלי

המרתקים ביותר היו משחקי הסיום בכדורסל, שנערכו לאור החשמל. ארבעה ענקים התבלטו מיד: ארצות-הברית, קנדה, ארגנטינה וישראל שניצחו את חבריהם בהפסד נקודות מדהים. כאשר החלה ההתמודדות ביניהם, גבר המתח, אלפים כילאו את המושבים. היה צורך בשני שופטים מקומיים שרוסים כדי שהישראלים יוכלו לנצח את הנבחרת מארגנטינה.

הקהל, למרות אהדתו לשחקניה, הגיב בצורה ספורטיבית ראויה לשבח: שריקות בוז. אותה רוח נאחזה גם בתחרות איגרוף במשקל חצי-בינוני בין קליין מישראל ובחור דרום-אפריקאי. אולם הזירהטרון היה מלא לגמרי, עשן סיגריות סמך הכחיל את האויר, למרות השלטים שהודיעו כי אסור לעשן. מנורות עצומות שטפו באור חזק את הזירה הלבנה שהועמדה במרכזו.

בסיבוב הראשון הפיל קליין את יריבו על הקרשים, ולפני שעוד הספיק זה להתרומם, הנחית לו קליין מכה על ראשו — כנראה בשגגה. הקהל מיד, פרץ בקריאות בוז מחרישות, רקע כרגליו נגד המעשה הבלתי-הוגן. השופט הזויר את קליין לבל יחזור על הדבר. המתאגרף הישראלי נפגע קשות. היה ברור לכל אדם כי עלה על יריבו והרעיון שהוא עלול להשתמש באמצעים בלתי-הוגנים כדי לנצחו הרגיו אותו בצורה גלויה. הוא החליט להוכיח את יכולתו.

* המחנה הוקם על-ידי הצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה, שימש מחנה נופש של חיל האויר. עט צאת הבריטים עבר לידו ההננה, הפך אחד ממרכזי הקליטה והאימונים שלפני קום המדינה.